

שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

אוגדן פעילויות לצוותי חינוך בגיל הרך

הקדמה לצוותים החינוכיים

הכרות עם המרחב הקהילתי

הצעה לפעילות- "חוק הנגישות"

הצעה לפעילות-"חוק חניית נכים"

הצעה לפעילות-" פטור מתור"

הרחבה

הקדמה לצוותים החינוכיים

ב־3 בדצמבר מדי שנה מצוין היום הבין־לאומי לשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. מטרתו להעלות מודעות לזכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, לקדם את השתתפותם המלאה בחברה בתחומים הפוליטיים, החברתיים, הכלכליים והתרבותיים, ולהדגיש את חשיבות ההכלה, הנגישות ושוויון ההזדמנויות. זהו יום של הכרה בכישורים, בהישגים ובתרומה של אנשים עם מוגבלות, לצד קריאה להסיר חסמים ולאפשר להם חיים בעלי משמעות, עצמאות ושוויון.

במורשת היהודית אנו מוצאות דוגמאות של כבוד, הכלה ושילוב. אחת מהן היא סיפורו של דוד המלך ומפיבושת (שמואל ב', פרק ט').לאחר שדוד התבסס במלכותו, הוא חיפש לעשות חסד עם בית שאול. לפניו הובא מפיבושת, בנו של יהונתן, אשר היה פיסח בשתי רגליו. דוד לא הגדיר אותו דרך מוגבלותו, אלא דרך זהותו, עברו, אנושיותו וקשריו. הוא החזיר לו את נחלתו, דאג לפרנסתו — ובעיקר, הושיב אותו לסעוד על שולחן המלך יחד עם כולם:"וּמְפִיבֹשֶׁת אֹכֵל עַל שֻׁלְחָן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד" (שמואל ב' ט', י"ג).המסר ברור: שייכות איננה חסד — היא הכרה בערך האדם ובזכותו המלאה להיות חלק. כחברה, קיימת חובה פעילה להעניק לאדם את זכויות, להתאים, לפתוח דלתות ולהעניק כלים , כדי שכל אדם יוכל להביא את הפוטנציאל הייחודי שלו לידי ביטוי, לצמוח ולתרום בדרכו. כאשר חושפים את הילדים כבר בגיל הרך לאנשים עם מוגבלות, לשיח על שונות, ולחשיבות האחריות החברתי, הילדים מפתחים סובלנות, כבוד וחמלה. דרך זו נטמעת בהם ומשפיעה על הדרך שבה ינהגו בעתיד ותורמת לבניית חברה אנושית, שוויונית ומגוונת יותר.

כדי שזה יקרה, נאפשר לילדים להעלות רעיונות, ליזום פתרונות, ולחשוב יחד איך לסייע ולתמוך זה בזה. כאשר היוזמה מגיעה מהם ,הם חווים שהקול שלהם משפיע, שהם מסוגלים לשנות מציאות, ושהשונות אינה מאיימת אלא פוגשת חבר. בעלון זה מחכות לכם הצעות לפעילויות ודרכי עשייה שיאפשרו לפתוח לבבות, לתת מקום לשונות, ולעודד את הילדים להיות שותפים פעילים ביצירת מרחב מותאם ומאפשר בגן ובקהילה.

הכרות עם המרחב הקהילתי

הציגו תמונות של אנשים שונים בקהילה : הורים, סבא וסבתא, נהג, מוכרת במכולת, אדם בביסא גלגלים, ילד עם משקפיים.

שאלו את הילדים מה הם רואים בתמונות?

במה הדמויות דומות במה הם שונות? (ניתן להתייחס למאפיינם חיצונים, אבזרים מיוחדים)

דברו על כך שכל אחד חשוב, ולקהילה יש מקום לכולם.

תוכלו להציע לתלמידים להביא תמונות מהבית של אנשים בקהילה עם מוגבלויות ועודדו אותם לשתף בסיפורים על הכרות עם אנשים בקהילה ובמשפחה עם מוגבלות.

ניתן להזמין לגן אדם עם מוגבלות שישתף את התלמידים או לחילופין לבחור תמונה או סרטון (אנשים מפורסמים או ספורטאים פרא אולימפיים עם מוגבלות) דרך חקר בדקו עם הילדים :

- האם המוגבלות מולדת האם זה משהו שקרה במהלך החיים.
- כיצד נראה היום יום שלו.
- מה החוזקות שלו , תחביבים , במה הוא עוסק, מה היה יכול לסייע לו לתפקד טוב יותר ביום יום.
- ניתן לחשוב עם התלמידים אלו זכויות ניתנו לאנשים עם מוגבלויות כדי שיוכלו לתפקד טוב יותר ביום יום.

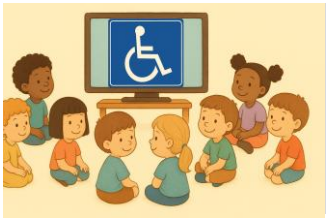

הצעה לפעילות-" חוק הנגישות"

על הפעילות	רקע : חוק הנגישות בישראל, שהוא חלק מ"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998", מחייב להבטיח שאנשים עם מוגבלויות יוכלו להשתלב באופן שוויוני בכל תחומי החיים, הן פיזית והן דיגיטלית. החוק קובע כי יש להתאים מבנים, שירותים, תחבורה, ופלטפורמות מקוונות כמו אתרי אינטרנט ואפליקציות, כך שיהיו נגישים לאוכלוסיות מגוונות. בפעילות זו נתמקד בהנגשה פיזית.
הכנות לצוות	חומרים: כדור קטן, מדרגה קטנה (ספר עבה / קופסה), שיפוע (קרטון / דיקט שטוח).
הפעילות	מניחים כדור על הרצפה ומבקשים מהילדים לנסות להעלות אותו במעלה מדרגות בעזרת דחיפה בלבד. נותנים לילדים לנסות מספר פעמים. שאלות מנחות : מה קורה לכדור כשאנחנו מנסים לדחוף אותו למדרגה? למה לדעתכם הוא לא מצליח? כיצד ניתן להעלות את הכדור בצורה טובה יותר? שלב שני – מוסיפים רמפה מניחים את הקרטון/הדיקט ליצירת שיפוע המדרגה. נותנים לילדים לנסות לגלגל את הכדור שאלות מנחות בשלב הזה: מה השתנה עכשיו? יש לכם רעיונות נוספים איך אפשר לעזור לכדור לעלות בצורה טובה יותר? אם הכדור היה כסא גלגלים או עגלת תינוק או ילד עם סקייטבורד, איך הוא יכול לעלות במדרגות טוב יותר?

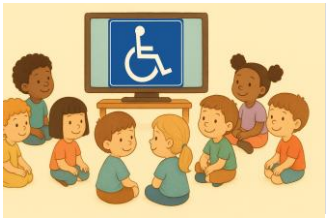

הצעה לפעילות-" חוק הנגישות"

הפעילות	לו היה לנו בגן ילד או ילדה עם מוגבלות פיזית (עם כסא גלגלים, עם קביים, עם הליכון או עם סדים), איך היינו יכולים להנגיש לו את הדרך? באלו דרכים נוספות ניתן להנגיש את הדרך עבור אנשים עם מוגבלות ? דוגמאות נוספות : עבור אנשים עם מוגבלות בראיה שאינם רואים , רמזור שמצפצף כאשר הוא ירוק, נדנדה בגן השעשועים שמיועדת לכיסא גלגלים. הגננת מוזמנת לשתף את הילדים בפרטי חוק הנגישות ולשאול: למה צריך את החוק? למה הוא חשוב? למי הוא עוזר? מה אנחנו יכולים לעשות בסביבת הגן לייצר מודעות לנושא? נוכל להזמין את הילדים לייצר מודעות לחוק בסביבת הגן במאה שפות. הגננת מסכמת: איזה דבר חדש למדנו היום? למי הייתי רוצה לספר על הפעילות ומה הייתי מספר לו? **כשאנחנו עושים שינוי קטן בסביבה כמו רמפה במקום מדרגה או חניית נכים כל אחד יכול להתנייד . לכל אחד מגיעה הזכות להגיע לכל מקום בבטחה גם למי שמתקשה.**

הצעה לפעילות-" חוק חנית נכים"

על הפעילות	רקע: חוק חניית נכים נחקק בישראל במטרה להבטיח נגישות, שוויון הזדמנויות וכבוד לאנשים עם מוגבלות. החוק מבוסס על ההכרה בכך שניידות היא תנאי בסיסי להשתתפות מלאה בחיי הקהילה, וכי יש להסיר חסמים פיזיים המגבילים אותה. החוק מחייב רשויות מקומיות, מוסדות ציבור ועסקים להקצות חניות ייעודיות לאנשים עם מוגבלות, סמוך ככל האפשר לכניסות למבנים ציבוריים.החניות מסומנות בסמל הגישה הבין־לאומי (כיסא גלגלים כחול על רקע לבן) ונועדו לשימושם הבלעדי של בעלי תו נכה שהונפק על־ידי משרד התחבורה.
הכנות לצוות	מומלץ להדפיס את התמרורים הבאים (בנספח): מקום חניה רגיל מקום חניה לנכים (עם הסימון הכחול) שלט עם רמפה, תו נכה
הפעילות	המסר הערכי העומד בבסיס החוק מתאים לילדי הגן, בדיוק כפי שחניה נגישה מאפשרת לאדם להגיע למקום בביטחון ובכבוד, כך גם בגן התאמות, גישה רגישה ופתיחת מרחב מאפשרת הם ביטוי יומיומי של שוויון והכלה. מה ההבדל בין התמונות? למי מיועדת החניה? הגננת תסביר שהחניה מיועדת לאנשים שקיבלו תו מיוחד לחנות בחניית נכים. לדוגמא: אדם מבוגר, אדם שמתקשה ללכת , אדם שאינו רואה טוב. במה שונה מקום חניה רגיל לעומת מקום חניה שמסומן בתמרור של " חנית נכים" ? למה לדעתכם צריך חניה לנכים? • מה יקרה אם מישהו שאין לו אישור יחנה כאן ? • איך זה ירגיש לאדם שקשה לו ללכת והוא מגיע ומקום שלו תפוס? • איזה סימן צריך כדי לדעת שזה מקום מיוחד?

הצעה לפעילות-" חוק חנית נכים"

פעילות המשך	פעילות המשך הילדים יחפשו בשכונה קרובה / בדרך לגן מקומות חניה של נכים. בכל פעם שמוצאים מסמנים/מצלמים בטלפון הילדים משתפים בגן בתמונות שצילמו. בהמשך הפעילות ניתן להציע לילדים ליצור שלטים המדגישים את חשיבות שמירת מקום החניה לנכים ניתן לפזר את השלטים בקהילה .ניתן לתלות את השלטים בלוח הכניסה לגן. ניתן לבקש מהילדים ליצור מפה של השכונה בה מצוינים המקומות המונגשים שהם פגשו בהם בדרך. ניתן להכניס את התמרורים למשחק במרחבי הפעילות ובחצר הגן (בחניית כלי התחבורה).

נספח לפעילות:

הצעה לפעילות-" פטור מתור"

על הפעילות	'פטור מתור' מוענק לאנשים עם מוגבלויות, אזרחים ותיקים מעל גיל 80, נשים בהריון, וילדים הזכאים לקצבת ילד נכה. כדי לממש את הזכות, יש להציג תעודה מתאימה המאשרת את הזכאות.
הכנות לצוות	ניתן להביא דוגמאות של סימון ממקומות ציבוריים כמו צמיד על היד, תג וכו'
פתיחת הפעילות	הפעילות מומלצת בקבוצה קטנה כל אחד מאיתנו זקוק לדברים שונים בכדי לסייע להם להשתתף במהלך היום בפעילויות של הגן : לדוגמא : לשתות לאכול ראשון / אחרון , ללכת לשירותים, להיות לבד, לצאת לחצר . בשיח עם הילדים הגננת תשאל את התלמידים מה יסייע להם להשתתף יותר במפגש או בכל פעילות אחרת? הגננת תשתף בדוגמאות מחיי היום יום בגן שלה ושל הצוות, לאילו דברים הם זקוקים על מנת לתפקד טוב יותר ותדגיש שלכל אחד יש זכות לקבל את העזרה שלה הוא זקוק. מומלץ להציע לילדים לצייר "כרטיסי עזרה" עם סמלים שבהם הם מציירים את הצרכים השונים שלהם למשל: עזרה, אוכל, מים.

להרחבה

להרחבה	אור הנר | בואו לגני https://share.google/5dOEF8HZglk4e79jI כל אחד הוא מיוחד- מתוך פרפר נחמד https://open.spotify.com/track/0f2NH9yYnUtYKOMtVMfMbz?si=c9PXQdJZSe2WKRaXX8lAZw הספר: שבעה עכברים עיוורים- ספריית פיג'מה
	"הזכות להשתתף"- הנה זכות בסיסית המעוגנת בחוק של כל אדם ללא קשר ליכולת, מגבלה או מצב לקחת חלק פעיל ומשמעותי בכל פעילות באופן שוויוני. ניתן לחפש עם הילדים דמויות מחיי הקהילה והמדינה שמאפשרות ביטוי אישי והשתתפות לצד המוגבלות לדוגמה: 'להקת שלווה', המאגדת בתוכה קבוצה של אנשים מוכשרים בשירה לצד מוגבלות, ספורטאים שלצד מוגבלותם משיגים מדליות אולמפיות ועוד.
	סרטון הבלה והשתלבות בגן הילדים